

Nový občanský zákoník už je účinný. Jak se mění náhrada újmy?

Co stojí 240 tisíc korun? Například menší auto nebo luxusní rodinná dovolená. Podle předchozího zákona to také byla maximální částka za zmařený lidský život. Při újmě na zdraví zase udávaly odškodnění tabulky ministerstva zdravotnictví a podle nich to rozhodně nevydávalo, že je zdraví to nejcennější, co máme. Částky se pohybovaly maximálně ve stovkách tisíc.

Více peněz za život a zdraví

Nový občanský zákoník tabulky zrušil. Pokud se na výši náhrady nedohodne mimo soudně poškozený se škůdcem, případně s pojišťovnou, určí ji spravedlivě soud a zváží všechny okolnosti daného případu. Odškodnění za život a zdraví se tak výrazně zvýší.

Příklad: Pokud na přechodu srazí auto mladého vrcholového sportovce, který bude kvůli tomu kulhat, dostane vyšší odškodné než účetní důchodového věku, který jednak může dál vykonávat svou práci a navíc nestráví se postižením téměř celý svůj život.

Je rozdíl mezi škodou a újmou?

Slovo újma je širší pojem, protože zahrnuje jak majetkovou újmu (škodu), tak i tu nemajetkovou. Majetková újma je tedy totéž, co škoda. Dá se jednoduše vyčíslit v penězích. Půjde například o nabitou ranou, roztrhané šaty, zničené zboží apod. Nemajetková újma je jakási fyzická i duševní bolest nebo ztráta. Půjde například o zásah do zdraví, cti nebo soukromí. Nemajetkovou újmu nelze přesně spočítat - o její výši rozhoduje soud.

Náhrada za ztrátu radosti z dovolené

Jedna z novinek, která vzbudila největší vášně, je náhrada za narušení dovolené. Podle ní musí cestovní kancelář v případě porušení povinností, za kterou odpovídá, nahradit vedle škody na majetku také nehmotnou újmu za narušení dovolené.

Příklad: Nárok na náhradu byste měli, pokud si zaplatíte hotel přímo u moře a ve skutečnosti vás ubytují v horším hotelu, kde vás navíc od moře dělí rušná silnice. Kancelář ale roz-

hodně neodpovídá za to, že vám celá dovolená propadne nebo že jste se tam rozhádali s manželkou.

Náhrada ceny zvláštní obliby

Podle nově zavedené ceny zvláštní obliby budete mít nárok na náhradu za zničení věci, k níž jste chovali silný citový vztah, ačkoli má taková věc jinak v podstatě nulovou hodnotu.

Příklad: Jako častý příklad se uvádí situace, když vám někdo zničí starou rodinnou fotografii, třeba jedinou podobiznu vašich rodičů. Sama o sobě nemá žádnou cenu, ale pro vás to byla věc k nezaplacení. Mnohem víc také zaplatí vandalové za poškození rodinného náhrabku.

Škoda způsobená informací nebo radou

Nový zákoník zpřesňuje odpovědnost za škodu pro každého, kdo vykonává nějaké povolání či se hlásí k určitému profesnímu stavu (jako například daňový poradce, lékař apod.). Pokud způsobí svou neúplnou či nesprávnou informací či radou škodu, musí ji nahradit. Podmínkou je, že tyto informace či rady byly podávány za úplat.

Jak se hradí újma?

V případě majetkové újmy (škody) dává nový občanský zákoník přednost uvedení věci v předešlý stav, což bývá pro poškozeného výhodnější. Druhou možností pak je náhrada v penězích. Je ale na poškozeném, kterou možnost si vybere. Náhrada nemajetkové újmy se poskytuje formou tzv. přiměřeného zadosťučnění, které újmu nejlépe odčiní. Může jít např. o peníze, omluvu nebo kombinaci obojího.

Spravedlivěji k řemeslníkům

Nový zákon také odstraňuje až nespravedlivou tvrdost vůči řemeslníkům, zedníkům a dalším profesím, které vykonávají tzv. provozní činnost. Ti totiž dnes musí hra-

Chcete vědět, zda bude mít nový kodex dopad na výživné pro Vaše děti? Potřebujete poradit s novinkami v rodinných záležitostech nebo v jiných oblastech soukromého práva? Obráťte se na naši kancelář.

Advokátní kancelář Korbel,
Tuháček & partneři, s.r.o.

Převrátilecká 330, 390 01 Tábor

AKKT

tel. 381 254 903-4

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KORBEL, TUHÁČEK & PARTNEŘI, S.R.O.

posta@akkt.cz

www.akkt.cz

Miloš Tuháček

dit i škodu, kterou nezavinili a ani jí nemohli předejít, což mohlo být pro drobného živnostníka likvidační. Podle nového zákoníku se povinnosti nahradit škodu vzniklou z provozní činnosti mohou zprostit, když prokážou, že udělali vše pro to, aby ke škodě nedošlo.

Přísněji na chemičky a továrny

U tzv. zvlášť nebezpečného provozu, tedy například u chemiček, lomů nebo skladů s výbuš-

ninami, je nově provozovatel odpovědný za škodu bez ohledu na to, jakou péči věnoval tomu, aby k ní nedošlo. Odpovídá nově i za míru pravděpodobnosti vzniku škody. Zprostit odpovědnosti by se mohl jen tehdy, pokud škodu způsobila vyšší moc nebo vlastní jednání poškozeného.

Můžete se domluvit

Nově je také možné v některých případech předem smluvně vyloučit odpovědnost za škodu. Nebude ale možné vyloučit či omezit povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech nebo újmu způsobenou úmyslně či z hrubé nedbalosti.

Příklad: Když máte na zahradě strom a požádáte šikovného souseda, aby vám ho pokácel, protože byste to sami nesvedli. Sou sed bude určitě klidnější, když si ještě předtím sjednáte, že nepone se odpovědnost za případnou škodu, kterou při kácení způsobí.

Miloš Tuháček

(autor je advokát a jednatel
Advokátní kanceláře Korbel,
Tuháček & partneři, s. r. o.)

Kdo bude Hostem Fontány?

Debatní pořad je součástí odpolední Fontány, začíná ve 14.05 hodin a debata s odpověďmi na telefonické dotazy posluchačů trvá do 14.50 hodin.

Středa 26. 2. Právní poradna – Nový občanský zákoník, moderuje Hana Šoberová

Čtvrtek 27. 2. O divadelním maskérství a vlásenkářství s Dagmar Horkou z Jihočeského divadla, moderuje Radim Bártů

Pátek 28. 2. Mezi nebem a zemí s hosty z budějovické hvězdárny, moderuje Hana Šoberová

Pondělí 3. 3. Na politické téma s náměstemk jihučeského hejtmana Jaromírem Slívou, moderuje Filip Černý

Úterý 4. 3. Co potřebujete vědět o předdýchodech s mluvčím Asociace penzijních společností

Středa 5. 3. Právní poradna, moderuje Eva Kadlčáková

Volat lze během pořadu na tel. 386 355 444.